

УДК 657:004.

*Яровий К.О.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри управління та
адміністрування Донбаського державного педагогічного університету,
Башкаєв В.Г.,
Генеральний директор комунального підприємства
«Словміськводоканал»*

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У інформаційних системах підприємства бухгалтерський облік відіграє ключову роль, оскільки дозволяє детально відтворити кожен господарський факт. Він є безперервним, систематизованим і строго регламентованим, забезпечуючи документальне відображення всіх господарських операцій.

Важливим аспектом реформування системи бухгалтерського обліку є створення автоматизованої інформаційної системи обліку, що базується на сучасних обчислювальних технологіях, телекомунікаційних засобах та розвинених інструментах.

При розробці автоматизованої інформаційної системи обліку або будь-якої іншої системи важливо дотримуватися певних принципів – загальних вимог, правил і норм, які слід враховувати під час побудови систем. У теорії та практиці створення інформаційних систем виділяють три підходи: локальний, глобальний та системний [3].

Локальний підхід передбачає створення інформаційних систем шляхом поступового нарощування задач. При цьому проект не оцінюється в цілому, що ускладнює наукове обґрунтування вибору та оцінку напрямків розвитку системи, а також ускладнює побудову її моделі.

Серед переваг цього підходу можна відзначити відносно швидку віддачу, наочність задач, можливість розробки в невеликих «замкнених» групах та простоту управління системою.

Недоліки: неможливо організувати комплекс задач, уникнути дублювання, забезпечити постійну перебудову програм та організацію завдань. Це підриває довіру до ідеї створення інформаційної системи.

Системний підхід до створення інформаційної системи передбачає всебічне вивчення економічного об'єкта як єдиного цілого, з акцентом на його частини як цілеспрямовані системи, а також на дослідження цих систем і їх взаємозв'язків.

У рамках системного підходу економічний об'єкт розглядається як сукупність взаємопов'язаних елементів, що утворюють складну динамічну систему, яка постійно змінюється під впливом численних внутрішніх і зовнішніх чинників, пов'язаних із процесами перетворення вхідної інформації в вихідну.

Системний підхід включає такі принципи: кінцева мета, єдність, взаємозв'язок, модульна структура, ієрархія, розвиток, децентралізація, а також врахування невизначеності та випадковості в системі [1].

Основні характеристики системного підходу: одночасне проектування великої кількості завдань; типізація та стандартизація рішень; важлива роль баз даних; локальне впровадження; розширення функціональних завдань.

Отже, відповідно до нормативних документів, при створенні автоматизованих інформаційних систем необхідно дотримуватися принципів системності, розвитку, сумісності, стандартизації та ефективності. Принцип системності передбачає встановлення таких зв'язків між структурними елементами системи, які забезпечують її сумісність і взаємодію з іншими системами. Це означає, що всі зв'язки, елементи, функції та проблеми управління і діяльності системи оподаткування повинні розглядатися як єдине ціле.

Автоматизована інформаційна система повинна бути спроектована з можливістю її поповнення та оновлення функцій і складу без порушення її роботи.

При розробці системи слід раціонально використовувати типові, уніфіковані та стандартизовані елементи, проектні рішення, пакети прикладних програм тощо. Стандартизація системи та її елементів необхідна для уніфікації методів, прийомів і інструкцій, що регулюють діяльність персоналу.

Важливо досягти оптимального співвідношення між витратами на створення автоматизованої інформаційної системи та її кінцевими результатами. У процесі розробки автоматизованої інформаційної системи виникають вимоги, зумовлені додатковими принципами, такими як [2]:

- принцип безпеки даних – інформація повинна бути захищена від несанкціонованого доступу, а будь-які порушення в системі мають бути виявлені;
- принцип надійності – програмне та апаратне забезпечення повинні бути високонадійними. Інформація повинна бути точною, доступною та надаватися без затримок;
- принцип продуктивності – встановлюються суворі вимоги до термінів обробки інформації та оперативності її надання;

– принцип пристосування – існуючі інформаційні системи повинні бути здатні до модифікації та розширення. Навіть у разі повної зміни системи, інформація повинна залишатися збереженою.

Викладені вимоги до автоматизованих інформаційних систем є загальними. Під час розробки системи завжди виникають специфічні вимоги до її проектування.

Список використаних джерел:

1. Грицюк П.М., Джоші О.І., Гладка О.М. *Основи теорії систем і управління* : Навч. посіб. Рівне : НУВГП 2021 – 272 с.

2. *Організаційно-методичні основи створення та функціонування інформаційних систем обліку* URL: <https://buklib.net/books/24241/>.

3. *Сучасні проблеми інформаційної системи регіону* URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/92..pdf> .